THE INFLUENCE OF AGE ON THE EFFECTIVENESS OF THEIR REPLACEMENT HEIFERS, AS WELL AS SUBSEQUENT INDICATORS OF DAIRY PRODUCTIVITY.

N. Zikranets, Institute of animal science, UAAS

P. Kolesnik of experienced farming "Kutuzovka"

The article presents results of research on the effect of age on the effectiveness of their replacement heifers and dairy productivity indicators following the detention on-leash keeping/v "Kutuzovka". The correlation between age and productive insemination then restoring reproductive function in utilization.

Key words: reproduction, sluts, first successful insemination, insemination, index, lactation milk yield, service period.

УДК 619:618:636.2

СУБКЛІНІЧНИЙ ХРОНІЧНИЙ ЕНДОМЕТРИТ І УСКЛАДНЕННЯ, ЩО ЙОГО СУПРОВОДЖУЮТЬ

Калиновський Г.М., д. в. н., Карпюк В.В., к. в. н., Шнайдер В.Л., асп.
Житомирський національний агроекологічний університет

При дослідженні внутрішніх статевих органів від 25 забитих корів, захворювання яких були причинами симптоматичної неплідності, клінічний діагноз, за якого вони були вибраковані, не завжди відповідав патологоанатомічним змінам, виявленим у матці, маткових трубах і яєчниках. Найбільші розбіжності були за станом маткових труб.

Аналізуючи причини неплідності 24 корів-первісток, які отелилися протягом 2011-2012 років, установлено, що при отеленні стадія виведення плода у них перебігала важко і закінчувалась лише при наданні не завжди кваліфікованої сторонньої допомоги різного ступеня травмами родового шляху. Сервіс-період у них тривав від 90 до 300 днів. Ритмічний прояв статевого циклу і дворазове осіменіння корів під час охоти, стан яєчників, що відповідав стадії збудження статевого циклу, дають підставу стверджувати, що причиною тривалої неплідності був субклінічний хронічний ендометрит.

Ключові слова**: корови-первістки, неплідність, матка, маткові труби, яєчники.**

Серед гінекологічних захворювань, що є причиною симптоматичної неплідності корів, найширше розповсюджені функціональні розлади і хронічні запальні процеси матки, яєчників і маткових труб. Вони зустрічаються в 72-85 % різного віку корів, але найчастіше в корів-первісток [5]. Їх діагностику здійснюють комплексно за врахування даних клінічного зовнішнього і внутрішнього досліджень, аналізу лабораторного дослідження виділень із статевих органів та УЗД змін виявленої ехогенності тканин органів [8].

За внутрішнього клінічного дослідження шляхом пальпації через пряму кишку вдається майже вірогідно визначити загальний стан матки і яєчників, зокрема їх форму і величину, консистенцію, наявність фолікулів і жовтого тіла в яєчниках, умісту в матці, гіпотонію й атонію матки.

Дослідження маткових труб, навіть за достатніх навиків і досвіду, не завжди може бути об'єктивним, не дає повної уяви про їх стан і не відображає змін і зв'язку між ними і яєчниками та їх зв'язками.

Субклінічний хронічний ендометрит серед різних патологічних станів внутрішніх статевих органів зустрічається найчастіше, але за особливості перебігу клінічно діагностується важко. Анафродизія й німфоманія як характерні клінічні симптоми неплідності, відображають складні патофізіологічні й патоморфологічні зміни в організмі, об'єктивне обгрунтування яких може бути підставою для визначення засобів і методів лікування корів.

Мета роботи – визначити частку субклінічного хронічного ендометриту серед гінекологічних захворювань, що обумовлюють симптоматичну неплідність корів, їх перебіг та взаємозв'язок між ними.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження виконані на поголів'ї корів української чорно-рябої молочної породи, віком 4-7 років, середньої вгодованості з річним надоєм 4500 і більше молока.

Гінекологічній диспансеризації підлягало 24 неплідних корови-первістки.

Неплідними вважали корів, у яких протягом 30 днів після отелення не проявлявся статевий цикл, у яких він часто проявлявся без порушення фізіологічної ритмічності, але після осіменіння тільність не наступала, та корів за анафродизії й німфоманії.

Усі корови підлягали дослідженню згідно з рекомендаціями щодо проведення гінекологічної диспансеризації.

Перебіг тільності, отелення й післяотельного періоду, ритм статевих циклів, дату й кратність осіменіння тварин визначали за даними записів у відповідних журналах.

Якість сперми оцінювали безпосередньо в господарствах, а кваліфікацію техніків, які осіменяли корів, за результатами ректальної діагностики інших осіменених ними корів.

У неплідних корів, за даними огляду, виявляли стан зовнішніх статевих органів, за використання піхвового дзеркала - піхви й шийки матки, ректального – матки, маткових труб і яєчників.

Слиз, що виділявся зі статевих органів спонтанно або після масажу матки, оцінювали за органолептичними ознаками, в окремих випадках тічковий слиз й слиз із шийки матки досліджували з використанням експрес-методу на наявність субклінічного хронічного ендометриту [3].

У вибракуваних за різних господарських причин й у неплідних корів, визначений шляхом ректального дослідження діагноз порівнювали зі станом внутрішніх статевих органів після їх забою.

Результати досліджень. При дослідженні внутрішніх статевих органів, відібраних зразу після забою 25 вибракованих неплідних корів, виявляли патолого-анатомічні зміни в матці у 7-ми, в яєчниках – у 7-ми, в маткових трубах і яєчниках – в 11-ти. За клінічного діагнозу хронічний ендометрит у 4-ох корів було виявлено субінволюцію матки, у 7-ми – гіпофункцію яєчників і матки та склероз яєчників.

У решти 14 корів за клінічного діагнозу персистентне жовте тіло й кіста яєчників було діагностовано сумісну патологюя яєчників і маткових труб: сальпінгоофорит у 3-ох, адгезивний сальпінгоофорит – у 5-ох, сальпінгіт й оофорит – у 6-ти.

Отже, клінічний діагноз у всіх вибракованих неплідних корів не відповідає патологоанатомічному, бо виявлені за пальпації через пряму кишку параметри подібні між собою і їх можна диференціювати лише візуально.

Окрім наведених змін у маткових трубах і яєчниках у 8 корів із 14 при дослідженні взятого з порожнини матки слизу були виявлені сірковмісні амінокислоти, що вказувало на наявність запального хронічного процесу в ендометрії.

Аналіз отриманих результатів досліджень не дає підстав стверджувати, що явилось першопричиною захворювань, але, оскільки з анамнезу відомо, що перебіг отелень був важким і супроводжувався затриманням посліду, то можна припустити про виникнення субклінічного хронічного ендометриту.

При аналізі причин симптоматичної неплідності корів, обумовленої функціональними порушеннями і запальними хронічними процесами у внутрішніх статевих органах, більшість авторів зосереджували увагу на патологію одногоіз них: яєчників [1, 9], матки [7], маткових труб [2].

В окремих працях містяться повідомлення про одночасне з'ясування стану матки і яєчників, матки, маткових труб і яєчників, яєчників і маткових труб [2].

Аналізуючи причини неплідності 24 корів-первісток, які отелилися протягом 2011–2012 років, нами було встановлено, що друга стадія отелення у них перебігала важко і закінчувалася лише при наданні не завжди кваліфікованої сторонньої допомоги різного ступеня травмами родового шляху. Основним критерієм ефективності лікування і видужання тварин було припинення виділень зі статевої щілини і покращення їх загального стану. Перший статевий цикл після отелення виникав через 90-300 днів.

За даними записів у журналі техніка з осіменінь корів, статеві цикли були ритмічними, повторювалися кожні – 21-24 дні. Охоту в корів виявляли візуально, повноцінність статевих циклів не визначали, корів осіменяли вранці та ввечері мано-цервікальним способом спермою, замороженою в пайети.

Також було з'ясовано: що утримання корів стійлове прив'язне, годівля ручна, забезпечення грубими і соковитими кормами довільне, концентратами відповідно до надою з розрахунку .250 грам на 1л молока.

Шляхом ректального дослідження в яєчниках виявляли зміни, властиві для відповідної стадії статевого циклу, а у пробах слизу, що виділявся з матки - сірковмісні амінокислоти. Наявність сірковмісних амінокислот у пробах слизу з каналу шийки матки вважали ознакою перебігу субклінічного хронічного ендометриту.

Сірковмісні амінокислоти, що накопичуються в порожнині матки за хронічного перебігу ендометриту в результаті розпаду білків, токсично впливають на спермії і яйцеклітину під час осіменіння та на зиготу і ембріон [2, 5, 6].

Висновки:

1. Перебіг субклінічного хронічного ендометриту ускладнюється гіполютеолізом, сальпінгоофоритом і сальпінгітом.

2. Пальпацією через пряму кишку, як найпоширенішого методу дослідження в гінекології, не завжди вдається об'єктивно визначити стан яєчників і маткових труб.

3. Важкий перебіг другої стадії отелення в нетелей, що супроводжувався травмами родового шляху, за недостатнього лікування ускладнювався субклінічним хронічним ендометритом і клінічно проявлявся тривалою анафродизією.

4. Осіменіння корів під час охоти з дотриманням технологічних вимог, за ритмічного перебігу повноцінного статевого циклу, що не завершувалося заплідненням і розвитком тільності, являється одним із основних симптомів субклінічного хронічного ендометриту.

Бібліографічний список

1. Беседовський В.П. Післяродовий гіполютеаліз у корів (клініко-експериментальні дані та розробка способу терапії) / В.П. Беседовський // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: збірник наукових праць. ХДЗВА. – Харків, 2009. – Вип. 19. – Ч. 2, Т.2. – С. 252-261.

2. Гончаренко В.В. Клініко-симптоматичне і патогенетичне обгрунтування профілактики неплідності корів-первісток: автореф. дис. … канд. вет. наук: спец. 16.00.07 «Ветеринарне акушерство» / В.В. Гончаренко. – Суми, 2011. – 20 с.

3. Калиновський Г.М. Експрес-метод діагностики ендометритів / Г.М. Калиновський // Тваринництво України. – 1983. – № 9. – С. 39-40.

4. Меженская Н.А. Терапевтическая эффективность комплексного метода лечения коров при гипофункции яичников / Н.А. Меженская // Зб. наук. праць ЛНАУ: ветеринарні науки. – Луганськ, 2002. – № 4. – С. 53-56.

5. Підопригора Г.І. Лікування прихованого ендометриту / Г.І. Підопригора // Тваринництво України. – 1984. – № 6.– С. 37–38.

6. Скрипицин Ю.А. Роль скрытых эндометритов в этиологии бесплодия коров / Ю.А. Скрипицин // Предупреждение и лечение болезней сельскохозяйственных животных. Сб. науч. Пер. / Воронежский сельскохозяйственный институт. – Воронеж, 1974. – Т. 60. – С. 84–89.

7. Тресницька В.А. Динаміка поширеності акушерської та гінекологічної патології первісток та корів у господарствах Луганської області / В.А. Тресницька // Зб. наук. праць БЦДАУ. – Біла Церква, 2006. – № 41. – С. 223–229.

8. Харута Г.Г. Прогнозування відтворної функції корів / Г.Г. Харута. – Біла Церква, 1994. – 94 с.

9. Хомин С.П. Етіопатогенез і значення акушерської патології в етіології неплідності корів / С.П. Хомин // Наук. вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. Г.З. Гжицького. – Т. 4 (№ 5). – Львів, 2002. – С. 222–225.

СУБКЛИНИЧЕСКИЙ ХРОНИЧЕСКИЙ ЭНДОМЕТРИТ И ОСЛОЖНЕНИЯ, ЧТО ЕГО СОПРОВОДЖАЮТ

Калиновский Г. М., д. в. н., Карпюк В.В., к. в. н., Шнайде В.Л., асп., Житомирский национальный агроэкологический университет

При исследовании внутренних половых органов от 25 забитых коров, заболевания которых были причинами симптоматического бесплодия, клинический диагноз не всегда соответствовал патологоанатомическим изменениям, выявленым в матке, маточных трубах и яичниках. Наиболее выражеными были различия по состоянию маточных труб.

Анализ причин бесплодия 24 коров-первотелок, которые растелились в течение 2011-2012 годов, свидетельствует, что течение стадии выведения плода у них было тяжелым и заканчивалось лишь при оказании сторонней, не всегда квалифицированной помощи, разного вида травм родовых путей. Сервис-период у них длился от 90 до 300 дней. Ритмическое проявление половых циклов и двухкратное осеменение во время охоты, состояние яичников, которое соответствовало стадии возбуждения полового цикла, были основанием утверждать, что причиной длительного бесплодия являлся субклинический хронический эндометрит.

Ключевые слова: коровы-первотелки, бесплодие, матка, маточные трубы, яичники.

SUBCLINICAL CHRONICAL ENDOMETRITIS AND COMPLICATIONS WHICH FOLLOW IT

G.M. Kalinovskiy, V.V. Karpuk, V.L. Shnaider, Zhytomir National Agroecological University

Under the study of 25 slaughtered cows' internal genital organs, deseases of witch caused the symptomatical infertility, the clinically grounded diagnos did not always coincide with patological changes, which were detected in uterus, oviducts and ovaries. The most visible one were the differences in oviducts condition.

The analysis of 24 first-delivered heifers infertility, witch calved during 2011-2012, indicates that the period of fetus breeding was hard and ended only with not always qualified outside assistance by different traumas of birth canals. Those service period lasted from 90 to 300 days. The rithmycal manifestation of sexual cycles and two-time insemination of cows during rut time, the ovaries conditions, witch matched to stage of sex cycle excitation, were reasonable to argue that cause of prolonged infertility of cows was subclinical chronical endometritis.

Keywords: first-delivered cows, infertility, uterus, oviducts and ovaries.

УДК 636.4.082.25

РЕПРОДУКТИВНЫЕ КАЧЕСТВА ИНБРЕДНЫХ СВИНОМАТОК РАЗНОЙ СТЕПЕНИ ГОМОЗИГОТНОСТИ

Коваленко В.Н., к. с.- х. н., Гнатюк С.И.
Луганский национальный аграрный университет

Статья содержит анализ результатов применения инбридинга при разведении свиней, в частности, анализ влияния разной степени гомозиготности свиноматок на их репродуктивные качества при неродственном подборе (бот-кроссе). Установлено, что для закрепления ценных признаков продуктивности в стаде свиней научно обосновано использование родственного подбора, в результате которого степень гомозиготности потомков не должна превышать 2,1 % по классификации Райта–Кисловского. Формируемое таким образом стадо будет характеризоваться стандартностью и стабильностью признаков.

Ключевые слова: **стадо, свиноматки, степень гомозиготности, подбор, бот-кросс.**

В настоящее время большинство свиноводческих хозяйств, во избежание родственного разведения, практически не имеют возможности обмена селекционным материалом по причине незначительного их количества и ограниченного наличия животных одной линий или семейства. Поэтому селекционная работа в большинстве стад осуществляется по принципу «замкнутой популяции», а это предполагает, прежде всего, родственный подбор, т.е. - инбридинг.

Результаты применения инбридинга в животноводстве довольно противоречивы. Многочисленные данные по применению инбридинга свидетельствуют о снижении уровня развития многих признаков у животных, т.е. проявления инбредной депрессии. Наряду с этим, в зоотехнической литературе указывается и на положительное влияние инбридинга на продуктивные качества животных. Практика показывает, что для каждого вида, породы или стада существует свой предел гомозиготности, обусловленный биологическими особенностями животных, условиями ведения племенной работы и характером продуктивности [1; 2; 4; 5; 6].